

Översyn av Kol- och stålforskningsfondens forskningsprogram

Näringsdepartementet

2020-09-02

Dokumentbeteckning

COM(2020) 320 final

Förslag till rådets beslut om ändring av beslut 2008/376/EG om antagande av Kol- och stålforskningsfondens forskningsprogram och om de fleråriga tekniska riktlinjerna för detta program

Sammanfattning

Kol- och stålforskningsfondens forskningsprogram är ett EU-finansierat program som finansierar forskningsprojekt inom kol- och stålsektorerna. Syftet med förslaget är att anpassa Kol- och stålforskningsfondens forskningsprogram till Parisavtalet, och målsättningen om ett klimatneutralt Europa 2050, kommissionens europeiska gröna giv, meddelandena om investeringsplanen för ett hållbart Europa, den nya handlingsplanen för den cirkulära ekonomin och kommissionens nya industristrategi för EU. Även Kemikaliestrategin för hållbarhet som ska presenteras i september kommer att behöva beaktas.

Regeringen anser att EU:s industri ska ta täten i den gröna omställningen. Därför behöver EU fortsätta stödja ny teknik och innovation för minskad miljöbelastning och ökad miljönytta, vilket resulterar i att konkurrenskraften stärks och möjligheter till export av nya giftfria, cirkulära och klimatrelaterade produkter och tjänster uppkommer. Regeringen välkomnar därför förslaget att Kol- och stålforskningsfondens forskningsprogram anpassas på det sätt som föreslås

1.1 Ärendets bakgrund

Kol- och stålforskningsfondens forskningsprogram är ett EU-finansierat program som finansierar forskningsprojekt inom kol- och stålsektorerna. Kol- och stålforskningsfonden har sin egen rättsliga grund och ligger utanför den fleråriga budgetramen. Efter att fördraget om Europeiska kol- och stålgemenskapen (EKSG) upphörde att gälla 2002 inrättade medlemsstaterna, inom ramen för protokoll 37 som fogats till EU-fördragen, den nya Kol- och stålforskningsfonden som en fortsättning på Europeiska kol- och stålgemenskapens program för kol- och stålforskning och teknisk utveckling.

Förslaget bygger på sjuårsrapporten, i vilken det görs en översyn av Kol- och stålforskningsfondens forskningsprogram – inbegripet en bedömning av de förväntade vinsterna – med hjälp av en expertpanel. Den senaste sjuårsrapporten offentliggjordes den 5 februari 2020. Experterna undersökte hur Kol- och stålforskningsfondens forskningsprogram fungerar, gjorde en bedömning av den tekniska utvecklingen och den nytta som programmet väntas ha för berörda sektorer och för samhället samt tog fram rekommendationer för hur programmet kan förbättras, inbegripet en översyn av den rättsliga grunden.

1.2 Förslagets innehåll

Syftet med förslaget är att anpassa Kol- och stålforskningsfondens forskningsprogram till Parisavtalet, och målsättningen om ett klimatneutralt Europa 2050, kommissionens europeiska gröna giv, meddelandena om investeringsplanen för ett hållbart Europa, den nya handlingsplanen för den cirkulära ekonomin och kommissionens nya industristrategi för EU. Även Kemikaliestrategin för hållbarhet som ska presenteras i september kommer att behöva beaktas.

Förslaget ingår ett lagstiftningspaket om översyn av Kol- och stålforskningsfondens forskningsprogram. Det är kopplat till kommissionens förslag om ändring av rådets beslut 2003/76/EG beträffande fastställande av nödvändiga bestämmelser för genomförandet av protokoll (nr 37)¹ och rådets beslut 2003/77/EG om fastställande av fleråriga ekonomiska riktlinjer för

¹ COM(2020) 319 final Förslag till rådets beslut om ändring av beslut 2003/77/EG om fleråriga ekonomiska riktlinjer för förvaltningen av tillgångarna i EKSG under avveckling och, efter slutförd avveckling, tillgångarna i Kol- och stålforskningsfonden

Syftet med förslaget är att:

- uppdatera målen för kolforskningen i enlighet med kommissionens klimat-, energi- och miljömål; förslaget syftar också till att uppnå koldioxidneutralitet senast 2050 och principen om att ”inte vålla skada”, som fastställs i meddelandet om den europeiska gröna given,
- stödja en rättvis omställning för kolregioner i enlighet med mekanismen för en rättvis omställning,
- se över målen för stålforskningen för att prioritera stålframställningstekniker med nära nollutsläpp samt tillämpning och användning av dessa,
- tillhandahålla möjligheten att genomföra delar av Kol- och stålforskningsfondens forskningsprogram genom samprogrammerade europeiska partnerskap, och
- ersätta en särskild ordning för experter inom ramprogrammet för forskning med de allmänna bestämmelserna om betalda externa experter i budgetförordningen.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Förslaget har ingen effekt på svenska regler.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslaget har ingen budgetär konsekvens för Sverige och inte heller några effekter på EU-budgeten.

² COM (2020) 321 final Förslag till rådets beslut om ändring av beslut 2003/77/EG om fleråriga ekonomiska riktlinjer för förvaltningen av tillgångarna i EKSG under avveckling och, efter slutförd avveckling, tillgångarna i Kol- och stålforskningsfonden

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen anser att EU ska vara världsledande på att ta tillvara de möjligheter som digitalisering och grön omställning medför och EU:s industripolitik ska svara mot de utmaningar som unionen står inför. EU behöver stärka den europeiska industrins konkurrenskraft, nå nettollutsläpp senast 2050 och utnyttja den potential som finns i världens största sammanhållna marknad.

EU:s industri ska ta täten i den gröna omställningen. Därför behöver EU fortsätta stödja ny teknik och innovation för minskad miljöbelastning och ökad miljönytta, vilket resulterar i att konkurrenskraften stärks och möjligheter till export av nya giftfria, cirkulära och klimatrelaterade produkter och tjänster uppkommer.

Regeringen välkomnar därför att Kol- och stålforskningsfondens forskningsprogram anpassas till Parisavtalet och målsättningen om ett klimatneutralt Europa 2050, kommissionens europeiska gröna giv, meddelandena om investeringsplanen för ett hållbart Europa, den nya handlingsplanen för den cirkulära ekonomin och kommissionens nya industristrategi för EU. Även Kemikaliestrategin för hållbarhet som ska presenteras i september kommer att behöva beaktas.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentets ståndpunkt är inte känd.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Den rättsliga grunden är artikel 2 andra stycket i protokoll (nr 37) om de ekonomiska följderna av att EKSG-fördraget upphör att gälla och om Kol- och stålforskningsfonden, som fogats till fördragen.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

2019/20:FPM67

De föreslagna ändringarna av Kol- och stålforskningsfondens forskningsprogram kan endast göras på EU-nivå, genom en översyn av den rättsliga grunden.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Under hösten 2020 kommer förslaget behandlas i rådsarbetsgruppen för forskning.

4.2 Fackuttryck/termer

-